

Centrul Național Anticorupție

R A P O R T

**privind rezultatele evaluării integrității instituționale în cadrul
AGENȚIEI PENTRU GEOLOGIE ȘI RESURSE MINERALE**

Chișinău, 2022

Cuprins:

Cuprins:	2
Lista abrevierilor.....	3
Rezumat executiv	4
Aspecte metodologice	5
I. IMPLEMENTAREA MĂSURILOR DE ASIGURARE A INTEGRITĂȚII INSTITUȚIONALE	7
1. Angajarea agenților publici în bază de merit și integritate profesională.....	7
2. Respectarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate.....	9
3. Respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, precum și a conflictelor de interese	10
4. Respectarea regimului juridic al cadourilor	11
5. Neadmiterea, denunțarea și tratarea influențelor necorespunzătoare.....	12
6. Neadmiterea, denunțarea manifestărilor de corupție și protecția avertizorilor de integritate.....	13
7. Intoleranța față de incidentele de integritate	14
8. Asigurarea transparenței în procesul decizional și a accesului la informații de interes public	14
9. Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile	16
9.1. Transparența achizițiilor publice inițiate și organizate de către AGRM.....	16
9.2. Implementarea sistemului de control intern managerial	16
9.3. Prestarea serviciilor contra plată	18
10. Respectarea normelor de etică și deontologie	20
11. Respectarea regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și cu migrarea agenților publici în sectorul privat (pantufrajul).....	21
II. RECOMANDĂRI în vederea consolidării climatului de integritate instituțională.....	24

Lista abrevierilor

AGRM	Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale
MM	Ministerul Mediului
MADRM	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
CNA	Centrul Național Anticorupție
ANI	Autoritatea Națională de Integritate
MF	Ministerul Finanțelor
SFS	Serviciului Fiscal de Stat
SNCI	Standardele naționale de control intern în sectorul public
Legea nr.82/2017	Legea integrității, nr.82 din 25.05.2017 (<i>Monitorul Oficial al R. Moldova</i> , 229-243/360, 07.07.2017)
Legea nr.325/2013	Legea privind evaluarea integrității instituționale, nr.325 din 23.12.2013 (<i>Monitorul Oficial al R. Moldova</i> , 277-287/586, 26.08.2016)
HG	Hotărâre de Guvern
HG nr.485/2009	Hotărârea Guvernului nr. 485 din 12.08.2009 cu privire la aprobarea Regulamentului Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale (<i>Monitorul Oficial al R. Moldova</i> , 124-126/536, 14.08.2009)
Lista de inventariere	Lista de inventariere a măsurilor de consolidare a integrității instituționale în cadrul Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale

Rezumat executiv

Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale (AGRM) este autoritatea administrativă centrală din subordinea Ministerului Mediului (MM), specializată în cercetarea, evidența și reglementarea folosirii resurselor minerale. Agenția are misiunea de a asigura implementarea politicilor statului în domeniul cercetării geologice, folosirii raționale și protecției subsolului, conform prevederilor *Codului subsolului nr.3-XVI din 2 februarie 2009*.

Evaluarea integrității instituționale în cadrul AGRM a fost realizată în perioada aprilie – mai 2022 în condițiile Legii privind evaluarea integrității instituționale nr.325/2013 și a Metodologiei de identificare a riscurilor de corupție, aprobată prin Ordinul CNA nr.50/20.03.2018.

Scopul acestui proces constă în identificarea și evaluarea riscurilor de corupție, precum și recomandarea măsurilor de diminuare sau înlăturare a riscurilor de corupție în activitatea AGRM, sporirea responsabilității conducătorului pentru implementarea și consolidarea climatului de integritate instituțională în entitate.

Prin scrisoarea nr.16-06/1350 din 31.05.202, Ministerul Mediului a informat Centrul despre faptul că AGRM urmează a fi reorganizată. Reieșind din acest aspect, evaluarea a fost axată doar pe aprecierea corectitudinii și a nivelului de implementare a politicilor anticorupție, reglementate de Legea integrității, nr. 82/2017.

Astfel, urmare aplicării acestui instrument, în activitatea entității au fost identificate următoarele riscuri de corupție: riscul nedeclarării conflictului de interese; riscul admiterii și neraportării influențelor necorespunzătoare; riscul neraportării dezvăluirilor practicilor ilegale și al avertizărilor de integritate. Aceste riscuri sunt generate de aplicarea deficitară a măsurilor anticorupție și de pregătirea insuficientă a agenților publici la acest capitol. Totodată, au fost constatate și deficiențe normative privind prestarea serviciilor contra plată.

În contextul celor relatate, se recomandă consolidarea climatului de integritate instituțională prin implementarea conformă a măsurilor anticorupție, inclusiv aplicarea procedurii de control al integrității, reglementate de Legea integrității, nr.82/2017. Totodată, este necesar să fie adus la cunoștință și să fie conștientizat de fiecare angajat al AGRM măsurile de integritate prevăzute de lege.

Aspecte metodologice

Potrivit art.6 alin.(2) al Legii nr.325/2013 orice entitate publică este pasibilă de evaluarea integrității instituționale. Criteriile care au stat la baza selectării AGRM pentru a fi supusă evaluării integrității instituționale sunt următoarele:

✓ **Realizarea activităților vulnerabile la corupție**, care derivă din atribuțiile entității. Astfel, conform Regulamentului, aprobat prin HG nr.485 din 12.08.2009, printre atribuțiile exercitate de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale se consideră a fi vulnerabile următoarele:

- organizarea și desfășurarea concursurilor pentru obținerea dreptului de folosire a sectoarelor de subsol, conform listei aprobate de organele ierarhic superioare;

- atribuirea perimetrelor geologice pentru explorarea subsolului, precum și anularea actelor acestora în cazul nerespectării prevederilor legale;

- atribuirea perimetrelor miniere pentru extragerea substanțelor minerale utile, construirea și exploatarea construcțiilor subterane nelegate de extragerea substanțelor minerale utile, precum și anularea actelor perimetrelor miniere în cazul nerespectării prevederilor legale.

Vulnerabilitatea sectorului este confirmată și de rezultatele misiunilor de audit efectuate de către Curtea de Conturi. În Raportul auditului conformității calculării și încasării taxelor pentru resursele naturale, aprobat prin Hot. CC nr.67 din 16.12.2020, s-a menționat inclusiv lipsa reglementărilor privind modalitatea de raportare și achitare a plății de arendă pentru utilizarea subsolurilor RM, iar volumul extragerilor de substanțe minerale raportat Serviciului Fiscal de Stat (SFS) și AGRM atestă diferite valori. Totodată, 23,6% din numărul total al beneficiarilor de subsol care extrag substanțe minerale utile nu au prezentat dările de seamă pentru anii 2018 și 2019 nici SFS, nici AGRM, astfel, volumul obligațiilor calculate față de buget fiind diminuat, precum și datele din Balanțele de stat ale rezervelor de substanțe minerale utile pentru anii 2018-2019 fiind prezentate neveridic și necomplet.

✓ **Criteriul statistic** - probabilitatea înaltă de materializare a riscurilor de fraudă și corupție în acest domeniu este confirmată de datele statistice în domeniu, pe parcursul ultimelor 10 ani fiind inițiate de către Procuratură 55 de cauze penale referitor la extragerea ilegală a zăcămintelor. La acest capitol au fost realizate și unele investigații jurnalistice, cel mai relevant fiind Studiul „Costul corupției în extragerea resurselor naturale în Republica Moldova” .

✓ **Criteriul neasigurării climatului de integritate** - în rezultatul examinării paginii web a AGRM, se stabilește că la compartimentul „Anticorupție” se regăsește doar linia telefonică anticorupție și o adresă la care pot fi sesizate cazuri de corupție comise de angajații Agenției. Alte informații relevante acestui capitol nu au fost identificate. Un nivel scăzut de transparență în domeniul gestionat de către AGRM a

fost constatat în cadrul studiului „Evaluarea transparenței în sectorul extractiv” realizat de „Expert-Grup” .

Totodată, se remarcă că problemele din domeniul mediului, inclusiv neregulile la extragerea resurselor minerale, reprezintă o prioritate a actualei Guvernări, fiind instituită în acest sens și o Comisie parlamentară de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile.

Evaluarea integrității instituționale în cadrul acestei entități publice a fost realizată exceptând etapa de testare a integrității profesionale, iar probabilitatea materializării riscurilor de corupție în activitatea entității a fost evaluată prin prisma următorilor factori:

➤ **Factorii externi** – factori de risc aflați în afara controlului entității publice, ce se referă preponderent la deficiențele cadrului normativ;

➤ **Factorii interni** – factori aflați sub controlul entității, care identifică implementarea deficitară a măsurilor anticorupție, imperfecțiunea sistemului de control intern managerial, sistemul organizatoric-juridic deficitar;

➤ **Factorii individuali** – factori ce pot motiva un anumit agent public să admită manifestări de corupție și să acționeze contrar climatului de integritate instituțională, din lipsă integrității și pregătirii insuficiente profesionale.

În procesul de evaluare au fost utilizate următoarele metode/tehnici de colectare și prelucrare a informațiilor:

- Elaborarea și remiterea spre completare a unui inventar al măsurilor anticorupție în vederea aprecierii nivelului de implementare a politicilor anticorupție și asigurare a climatului de integritate (prezentat de AGRM la data de 19.04.2022);

- Efectuarea vizitelor de documentare la entitate și interviuarea personalului;

- Examinarea cadrului normativ, cercetări și publicații în mass-media ce vizează resursele minerale.

I. IMPLEMENTAREA MĂSURILOR DE ASIGURARE A INTEGRITĂȚII INSTITUȚIONALE

Evaluarea implementării măsurilor de asigurare a integrității instituționale în cadrul Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale este realizată în conformitate cu Legea integrității, nr.82/2017 și alte acte normative aferente.

În cadrul AGRM, responsabilitatea pentru cultivarea integrității instituționale și profesionale aparține conducătorului și a fiecărui angajat al entității. Astfel, toți agenții publici trebuie să cunoască, conștientizeze și să respecte prevederile care au drept scop asigurarea unui climat de toleranță zero la corupție în cadrul entității publice în care activează.

Potrivit pct.3 HG nr. 485/2009, efectivul-limită al Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale este în număr de 22 de unități, din care 21 de unități cu statut de funcționar public și 1 (una) unitate personal de deservire tehnică.

În continuare va fi evaluată fiecare măsură de integritate prin prisma art.10-24 din Legea nr.82/2017.

1. Angajarea agenților publici în bază de merit și integritate profesională

Recrutarea și promovarea în funcție a agenților publici se efectuează prin concurs public, conform criteriilor transparente și obiective de selectare în bază de merit, calificare profesională, capacitate, competență și integritate profesională, fără a admite favorizarea intereselor private și a oricăror forme de discriminare, *potrivit art. 11 al Legii nr.82/2017.*

Prin prisma obligațiilor conducătorului entității publice stipulate la articolul citat, se stabilește că în cadrul AGRM angajarea și promovarea angajaților se realizează în conformitate cu:

1. Legea nr.158-XV din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;

2. Regulamentul cu privire la ocuparea funcției publice prin concurs, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 201/2009.

În acest context, se stabilește că concursurile pentru ocuparea funcțiilor vacante, se realizează în baza actelor normative prenotate, iar un alt act administrativ intern nu a fost adoptat. Totodată, se atestă că prin Ordinul nr. 18 din 15.09.2021 a fost instituită Comisia de concurs, fiind desemnați responsabilii de organizarea și desfășurarea concursului public în cadrul AGRM.

Prin urmare, în perioada anului 2020-2022 au fost organizate 6 concursuri: în anul 2020 – 1 concurs (fiind prelungit de 3 ori); în anul 2021 – 5 (4 pentru funcții de execuție și 1 de conducere); în anul 2022 – 0.

Examinând pagina web oficială a AGRM (<http://agrm.gov.md/ro/despre-noi/functiile-si-sarcini>), se regăsește în „Meniul principal” la compartimentul „Funcții vacante” publicarea informațiilor cu privire la condițiile și cerințele de desfășurare a concursului pentru funcțiile vacante în cadrul AGRM.

Totodată, din discuțiile cu reprezentanții AGRM se remarcă că atât în cadrul Agenției, cât și la concursurile organizate pentru suplinirea funcțiilor vacante se determină o lipsă de personal și a cererii candidaților de a participa la aceste concursuri. Concret, la moment, din 22 de unități, sunt ocupate doar 12 funcții dintre care 3 persoane cu funcții publice sunt în concedii de îngrijire a copilului. Astfel, se stabilește că din numărul total de unități, nici jumătate de funcții nu sunt ocupate, fapt ce periclitează activitatea acestei entități publice, precum și realizarea eficientă a misiunii acesteia.

Mai mult, în rezultatul concursurilor organizate se observă prelungirea repetată a anunțurilor privind organizarea concursurilor, din lipsa depunerii dosarelor din partea candidaților. Astfel, motivele pentru insuficiența angajaților și lipsa candidaților la concurs, pot fi diverse: domeniul și entitatea supusă reformării; lipsa sau insuficiența specialiștilor în domeniu (*studii universitare în domeniul geologie*); salariile nemotivate.

Managerul instituției și adjunctul au fost numiți în bază de concurs, organizat de către MADRM. La momentul inițierii evaluării integrității instituționale (14.04.2022), funcția de director era asigurată de către directorul adjunct prin interimat.

Totodată, se atestă că în perioada a. 2020-2022 nu a fost depusă nicio contestație de către candidații în rezultatul organizării și desfășurării concursurilor de suplinire a funcțiilor vacante.

Privitor la solicitarea cazierelor privind integritatea profesională a candidaților la angajare, se semnalează că până la momentul inițierii evaluării, AGRM nu a solicitat nici un cazier privind integritatea profesională de la CNA. În acest sens, se evidențiază că conducătorul entității publice are obligația să solicite certificatul de cazier privind integritatea profesională, a informației privind stările de incompatibilitate nesoluționate, privind conflictele de interese sancționate și a cazierului judiciar care cuprinde informația despre privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, conform rigorilor art.11 alin.(2) lit. a) al Legii nr.82/2017.

Concluzii: Procesul de angajare a agenților publici în cadrul AGRM este afectat de factorii de risc externi și organizaționali, cum ar fi: lipsa cererilor de angajare; lipsa specialiștilor instruiți în domeniu; lipsa solicitării certificatelor de cazier de integritate.

Se recomandă: solicitarea obligatorie de la CNA a certificatului de cazier privind integritatea profesională a candidaților la angajarea și promovarea persoanelor în funcții publice.

2. Respectarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate

Exercitarea eficientă și dezinteresată a atribuțiilor agentului public este incompatibilă cu alte funcții, calități sau activități, cu excepția celor stabilite de Constituție sau legi organice. Întru evitarea promovării intereselor personale și asigurarea respectării interesului public, agentul public care ocupă o funcție publică respectă restricția de desfășurare a activității profesionale în raporturi ierarhice nemijlocite cu o rudă directă sau cu o rudă prin afinitate în cadrul aceleiași entități publice. Activitatea profesională a agentului public care ocupă o funcție publică, se supune limitărilor de publicitate pentru a evita favorizarea entităților din sectorul privat ¹.

Totodată, art.25 al Legii nr.158/2008 prevede că calitatea de funcționar public este incompatibilă cu orice altă funcție publică decât cea în care a fost numit.

Funcționarul public nu este în drept să desfășoare activitate de întreprinzător, cu excepția calității de fondator al societății comerciale, precum și alte activități prevăzute la art.25, alin.(2²)-(2⁴) al Legii nr.158/2008.

Articolul 26 al Legii nr.158/2008 stabilește că funcționarul public nu poate exercita o funcție publică în subordinea nemijlocită a unei rude directe (părinte, frate, soră, fiu, fiică) sau a unei rude prin afinitate (soț/soție, părinte, frate și soră a soțului/soției) în cadrul aceleiași autorități publice [...].

În acest context, potrivit art.12 alin.(3) al Legii nr.82/2017 conducătorul AGRM are obligații de a întreprinde măsuri strict determinate în vederea asigurării respectării de către agenții publici din subordine, a regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate.

Potrivit listei de verificare, la compartimentul II „Incompatibilități, restricții și limitarea publicității”, AGRM a raportat că în perioada 2020-2022 nu au fost identificate cazuri de incompatibilități și cazuri care au vizat restricții în ierarhie. La fel, se menționează că nu au fost intentate proceduri disciplinare și respectiv nimeni nu a fost sancționat în acest sens.

Totodată, analizând pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate (ANI), se stabilește că nu au fost inițiate controale privind respectarea regimului

¹ Alin.(1), art. 12 al Legii integrității nr. 82 din 25.05.2017. Monitorul Oficial al R. Moldova, 229-243/360, 07.07.2017

juridic al restricțiilor și incompatibilităților asupra agențiilor publice din cadrul AGRM.

Concluzie: factorii de decizie din cadrul AGRM necesită să asigure în continuare respectarea de către agenții publice din cadrul entității a regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate.

3. Respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, precum și a conflictelor de interes

În vederea prevenirii îmbogățirii ilicite a agențiilor publice și a evitării conflictelor de interes în activitate, precum și în vederea responsabilizării pentru asemenea fapte, agenții publice sânt obligați să depună declarația de avere și interese personale în conformitate cu prevederile *Legii nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale*.²

În cadrul AGRM este numită persoană responsabilă de actualizarea Registrului electronic al subiecților declarării averii și intereselor personale prin Ordinul AGRM nr.4 din 22.02.2022.

Analizând pagina web oficială a ANI³, nu au fost depistați angajați ai AGRM, verificați pentru nedepunerea sau depunerea tardivă a declarațiilor de avere și intereselor personale.

Cu referire la identificarea și tratarea conflictelor de interes, prin prisma obligațiilor atribuite conducătorului AGRM, s-a stabilit că contrar art.14 alin. (2) lit. b) al Legii nr.82/2017, nu a fost instituit Registrul declarațiilor privind conflictele de interes și nici desemnată persoana responsabilă de ținere a Registrului declarațiilor privind conflictele de interes.

Conform informației prezentate de către AGRM, în perioada anilor 2020-2022 nu au fost declarate și, corespunzător, soluționate conflicte de interes reale de către angajații AGRM.

Concluzii: în cadrul AGRM nu este instituit și respectat mecanismul privind regimului juridic al conflictelor de interes, fapt ce poate genera riscul nedeclarării conflictului de interes în exercitarea atribuțiilor de serviciu, dar și lipsa de imparțialitate și obiectivitate la exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Se recomandă:

- 1) instituirea registrului de declarare a conflictului de interes în vederea ținerii evidenței declarațiilor conflictelor de interes;*
- 2) desemnarea persoanei responsabile de ținere a Registrului;*

² Alin.(1), art. 13 al Legii integrității nr. 82 din 25.05.2017. Monitorul Oficial al R. Moldova, 229-243/360, 07.07.2017

³ <https://ani.md/index.php/ro/node/1241>

3) *instruirea agenților publici din cadrul AGRM la declararea conflictului de interese, inclusiv despre sancțiunile prevăzute de legislație.*

4. Respectarea regimului juridic al cadourilor

Pentru a evita apariția manifestărilor de corupție în activitatea entităților publice, agenților publici le este interzis să solicite sau să accepte cadouri (bunuri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj) care le sânt destinate personal sau familiei lor, dacă oferirea sau acordarea lor este legată direct sau indirect de desfășurarea activității lor profesionale (cadouri inadmisibile)⁴.

Întru executarea normelor primare este aprobată HG nr.116/2020 privind regimul juridic al cadourilor, care determină modul de activitate a Comisiei de evaluare și evidență a cadourilor oferite din politețe sau cu prilejul acțiunilor de protocol și a cadourilor inadmisibile oferite agenților publici.

Luând în considerare obligațiile conducătorului prin prisma art.16 alin. (5) al Legii nr.82/2017, se atestă că în cadrul AGRM:

- Codul de conduită a funcționarului public din cadrul AGRM cuprinde reglementări cu privire la cadouri, de ordin general, și care sunt corelate cu prevederile HG nr.116/2020;
- prin Ordinul AGRM nr.5 din 17.02.2018 a fost constituită Comisia de evidență și evaluare a cadourilor,;
- la data de 18.01.2017, a fost instituit Registrul de evidență a cadourilor, care se ține doar manual de către secretarul Comisiei. Examinând structura Registrul cadourilor, s-a stabilit că acesta a fost elaborat în baza HG nr.134/2013, care a fost abrogată în a. 2020. Este necesar de a revizui Registrul cadourilor în corespundere cu condițiile HG nr.116/2020, care instituie noi reglementări și diferențieri între cadourile admisibile și inadmisibile.

Astfel, se stabilește că conducătorul entității publice a respectat parțial obligațiile reglementate la art.16 alin.(5) al Legii nr.82/2017, nefiind adoptat un act intern departamental cu privire la regimul juridic al cadourilor în cadrul AGRM, nepublicat pe pagina web a AGRM *Registrul de evidență a cadourilor admisibile*.

Se recomandă:

- 1) *instituirea unui act departamental cu privire la respectarea regimului juridic al cadourilor în cadrul AGRM;*
- 2) *revizuirea și structurarea Registrului cadourilor admisibile, în corespundere cu cerințele HG nr.116/2020;*

⁴ Alin.(1), art. 16 al Legii integrității nr. 82 din 25.05.2017. Monitorul Oficial al R. Moldova, 229-243/360, 07.07.2017

3) *publicarea pe pagina web a AGRM a Registrului cadourilor admisibile.*

5. Neadmiterea, denunțarea și tratarea influențelor necorespunzătoare

În vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, activitatea profesională a agentului public trebuie să se desfășoare în afara oricăror influențe necorespunzătoare. Mecanismul de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare este reglementat de Guvern⁵.

Întru implementarea eficientă a acestui mecanism, a fost aprobat Regulamentul-cadru cu privire la evidența cazurilor de influență necorespunzătoare, anexa nr.1 la HG nr.767/2014.

Prin prisma legislației prenotate conducătorul AGRM are obligații expres prevăzute. Astfel, în cadrul evaluării s-a stabilit că:

- nu a fost adoptat un act administrativ de stabilire a regulilor de organizare a activităților de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare
- nu este instituit Registrul influențelor necorespunzătoare și persoana responsabilă de evidență a Registrului.

Cu toate acestea, există probabilitatea că agenții publici pot fi supuși influențelor necorespunzătoare de către terțe persoane în vederea admiterii unor influențe care ar promova luarea unor decizii în favoarea unor interese obscure..

Astfel, luând în considerare activitatea vulnerabilă a AGRM *privind organizarea și desfășurarea concursurilor pentru obținerea dreptului de folosire a sectoarelor de subsol; atribuirea perimetrelor geologice pentru explorarea subsolului; atribuirea perimetrelor miniere pentru extragerea substanțelor minerale utile*, conducătorul entității este obligat să asigure condițiile necesare pentru desfășurarea legală a activității de către agenții publici din subordine, în afara oricăror influențe necorespunzătoare.

Concluzii: În cadrul entității se constată lipsa implementării mecanismului de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare. Această carență, duce la lipsa asigurării agenților publici cu o procedură administrativă coerentă de denunțare a influențelor necorespunzătoare în vederea evitării și denunțării manifestărilor de corupție.

Se recomandă:

- 1) *adoptarea unui act administrativ de stabilire a regulilor de organizare a activităților de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare;*

⁵ Alin.(1), art. 17 al Legii integrității nr. 82 din 25.05.2017. Monitorul Oficial al R. Moldova, 229-243/360, 07.07.2017

- 2) *instituirea Registrului influențelor necorespunzătoare și persoana responsabilă de evidență a Registrului;*
- 3) *instruirea și aducerea la cunoștință a angajaților AGRM despre mecanismul de neadmitere, denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare;*
- 4) *supravegherea implementării corespunzătoare de către angajații AGRM a acestei măsuri anticorupție care asigură imparțialitatea, integritatea și obiectivitatea la realizarea activității de interes public.*

6. Neadmiterea, denunțarea manifestărilor de corupție și protecția avertizorilor de integritate

Legea integrității stabilește expres obligațiile conducătorului și agentului public pentru neadmiterea manifestărilor de corupție

Mai mult, la acest capitol, se remarcă Legea nr.122/2018 privind avertizorii de integritate (în vigoare din 17.11.2018), reglementează dezvoltările practicilor ilegale din cadrul entităților publice și private, precum și mecanismul de examinare a dezvoltărilor, drepturile avertizorilor de integritate și măsurile de protecție a lor, obligațiile angajatorilor ș.a.

Actul normativ secundar, care pune în aplicare prevederile legii menționate mai sus, este Regulamentul privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvoltărilor practicilor ilegale, aprobat prin HG nr.23/22.01.2020. Acest Regulament stabilește procedura de raportare internă a dezvoltărilor practicilor ilegale de către angajații entităților publice și private, precum și procedura de înregistrare și examinare a dezvoltărilor practicilor ilegale, de recunoaștere în calitate de avertizor de integritate și de aplicare a măsurilor de protecție față de angajații care dezvoltă cu bună-credință și în interes public practicile ilegale interne.

Deși, obligațiile conducătorului și a agenților publici din cadrul AGRM sunt expres stabilite în legislație, se constată din informațiile prezentate de către entitate aceste măsuri nu sunt realizate.

Concluzii: AGRM nu are stabilit vreun act departamental sau mecanism cu privire la organizarea activităților de denunțare a manifestărilor de corupție, de depunere a avertizărilor de integritate și de asigurarea a protecției agenților publici.

Se recomandă:

- 1) *adoptarea actelor administrative de stabilire a regulilor de organizare a activităților de denunțare a manifestărilor de corupție, de depunere a avertizărilor de integritate și de asigurarea a protecției agenților publici;*
- 2) *desemnarea structurii specializate responsabile de înregistrarea avertizărilor de integritate;*
- 3) *instituirea Registrului avertizărilor de integritate;*

- 4) *instruirea agenților publici cu privire la neadmiterea, denunțarea manifestărilor de corupție și protecția avertizorilor de integritate*

7. Intoleranța față de incidentele de integritate

Incidentele de integritate pot fi abateri disciplinare care sunt reglementate prin legile speciale aplicabile categoriilor respective de agenți publici sau, după caz, prin Codul muncii. Totodată, pot constitui incidente de integritate contravențiile și infracțiunile ce sunt prevăzute de Codul contravențional și Codul penal.

În vederea asigurării implementării acestei politici anticorupție, conducătorul entității publice îi sunt instituite expres anumite obligații, la art.19 alin.(2) al Legii nr.82/2017. Astfel, prin prisma obligațiilor stipulate, se atestă că conducătorul AGRM a aprobat Ordinul nr.25 din 17.08.2020 cu privire la constituirea Comisiei de disciplină. Din informațiile prezentate cu privire la activitatea acestei Comisii, se determină că în perioada 2020-2022, nu a examinat nicio sesizare și nu au fost propuse/aplicate sancțiuni disciplinare vreunui funcționar public din cadrul AGRM.

Se propune instruirea angajaților privind respectarea executării conforme a atribuțiilor ce le revin și aducerea la cunoștință despre răspunderea juridică.

8. Asigurarea transparenței în procesul decizional și a accesului la informații de interes public

Regulile cu privire la procedurile de asigurare a transparenței în procesul decizional sunt prevăzute la Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional și de actele normative ale Guvernului. Art.10 al Legii nr.239/2008, prevede că autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.

Mai mult, pct. 14 al HG nr.967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional reglementează că pentru facilitarea accesului părților interesate la informația privind procesul decizional în cadrul autorității publice, pe pagina web oficială a acestora sânt create compartimente dedicate transparenței decizionale.

Consultând „Meniul principal” al paginii web a AGRM (la data de 04.05.2022), se stabilește că acesta include în structura sa compartimentul „Transparența”. În acest context, se menționează că compartimentul nominalizat este divizat în mai multe

rubrici, printre care se regăsește și rubrica „Proiecte de acte normative”⁶. Astfel, pe pagina web sunt plasate anunțurile privind inițierea elaborării și consultării publice a proiectelor de acte normative aferent domeniul de activitate al entității, fapt ce asigură publicarea și accesul societății civile și a persoanelor interesate să intervină în procesul decizional.

Privitor la asigurarea accesului la informații de interes public, se menționează Legea nr.982/2000 privind accesul la informație, care reglementează: a) raporturile dintre furnizorul de informații și persoana fizică și/sau juridică în procesul de asigurare și realizare a dreptului constituțional de acces la informație; b) principiile, condițiile, căile și modul de realizare a accesului la informațiile oficiale, aflate în posesia furnizorilor de informații; e) obligațiile furnizorilor de informații în procesul asigurării accesului la informațiile oficiale; f) modalitatea apărării dreptului de acces la informație.

Așadar, această măsură se realizează prin publicarea informațiilor oficiale pe pagina web a entității publice (sau în alt loc accesibil publicului larg) și oferirea răspunsurilor oficiale ca rezultat al solicitărilor de informații și interpelări remise către entitatea publică.

Referitor la publicarea informațiilor oficiale pe pagina web a entității publice, se menționează că entitatea evaluată deține pagină oficială, astfel fiind prezentate publicului cointerestat informații despre organizarea și funcționarea Agenției. În acest context, la rubrica „Activitate”⁷ sunt plasate Planurile de activitate ale AGRM pentru ani 2016-2022 și la rubrica „Raport”⁸ sunt plasate Rapoartele anuale de activitate pentru perioada 2017-2020, nefiind plasat Raportul de activitatea pentru anul 2021.

Totodată, potrivit art.11 alin. (2), lit. b) și c) din Legea nr.982/2000, se stabilește că în cadrul entității nu a fost aprobat un Regulament cu privire la drepturile și obligațiile funcționarilor în procesul de furnizare a documentelor, informațiilor oficiale, nu este desemnată o persoană responsabilă. Mai mult, potrivit Listei de inventariere, se menționează că nu au fost furnizate careva informații. În acest sens, se propune de a ține un Registru în acest sens, pentru a facilita ținerea evidenței numărului de solicitări, a solicitanților, precum și a respectării termenilor legali de furnizare a informațiilor solicitate.

Astfel, se menționează că mecanismul de furnizare a informațiilor de către AGRM întrunește unele carențe ce poate limita sau periclita accesul la informație despre funcționarea acestei entități publice.

Se recomandă: elaborarea și aprobarea actului departamental cu privire la drepturile și obligațiile agenților publici în procesul de furnizare a documentelor,

⁶ <http://agrm.gov.md/ro/licente/proiecte-de-acte-normative> (accesat la data de 04.05.2022)

⁷ <http://agrm.gov.md/ro/activitate/planuri> (accesat la data 04.05.2022)

⁸ <http://agrm.gov.md/ro/licente/documente> (accesat la data 04.05.2022)

informațiilor oficiale și desemnarea și instruirea persoanei responsabile pentru efectuarea procedurilor de furnizare a informațiilor oficiale, potrivit art.11 alin. (2), lit. b) și c) din Legea nr.982/2000;

9. Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile

În vederea aplicării art.22 al Legii integrității nr. 82 din 25.05.2017, este necesar ca conducătorul entității publice și agenții publici să asigure gestionarea alocațiilor bugetare și extrabugetare, să administreze patrimoniul public în baza principiilor buneii guvernări și să garanteze transparența achizițiilor publice, să implementeze sistemului de control intern managerial și să organizeze auditul intern în sectorul public.

9.1. Transparența achizițiilor publice inițiate și organizate de către AGRM

Accesând și analizând pagina web a AGRM (28.04.2022), se stabilește că sunt publicate informațiile cu privire la:

- Planul de achiziții publice pentru anul 2022 și pentru anii precedenți;
- Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de mică valoare pentru anul 2022 și pentru anii precedenți;
- Raportul privind executarea contractelor de achiziții publice în perioada 01.01.2021-21.12.2021.

Astfel, AGRM asigură transparența achizițiilor publice prin publicarea pe pagina web oficială a informațiilor cu privire la planul anual al achizițiilor, darea de seamă a achizițiilor publice de mică valoare, precum și raportul de monitorizarea a achizițiilor publice organizate de entitate pe parcursul unui an calendaristic.

9.2. Implementarea sistemului de control intern managerial

Una dintre măsurile eficiente de prevenire a corupției în cadrul entității publice reprezintă implementarea conformă a Sistemului de control intern managerial.

În conformitate cu art.15 din Legea 229/2010 privind controlul financiar public intern, managerul entității publice este responsabil de organizarea sistemului de management financiar și control în entitatea publică. În acest sens, în conformitate cu art.16 al aceleiași legi, managerul entității publice, în rezultatul autoevaluării, apreciază organizarea sistemului de control intern managerial și emite anual, pentru anul precedent, o declarație în acest sens.

Mai mult, pct. 4 al Ordinului MF nr. 4 din 09.01.2019 statuează că, entitatea publică efectuează autoevaluarea în scopul determinării funcționalității sistemului control intern managerial, aprecierii gradului de conformitate a acestuia cu cadrul normativ în domeniu, elaborării Raportului anual privind controlul intern managerial, precum și emiterii Declarației de răspundere managerială.

Reieșind din normele prenotate, se regăsește publicată pe pagina web a AGRM, Declarația de răspundere managerială 2021⁹. Potrivit ultimei Declarații, semnată la data de 10.02.2022, pe baza rezultatelor autoevaluării, directorul adjunct a apreciat, că sistemul de control intern managerial al Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale, este parțial conform cu Standardele naționale de control intern în sectorul public.

Un aspect important al acestui capitol constituie implementarea managementului riscurilor, inclusiv riscurile de fraudă și corupție (potrivit SNCI nr.9 „Managementul riscurilor” din Ordinul MF nr.189/2015).

Articolul 27 din Legea integrității reglementează:

- *managementul riscurilor de corupție este procesul desfășurat în cadrul entității publice prin care are loc evaluarea internă a riscurilor de corupție în vederea identificării și gestionării riscurilor de corupție aferente activității profesionale.*
- *conducătorul entității publice este responsabil de asigurarea managementului riscurilor de corupție în contextul implementării standardelor de etică și integritate profesională, în condițiile Legii nr.229/2010.*
- *procesul de management al riscurilor de corupție în cadrul entității publice se documentează într-un registru special.*

În acest context, se atestă că în cadrul AGRM este instituit Registrul riscurilor subdiviziunilor din cadrul Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale, aprobat prin ordinul nr.26 din 27.12.2018, dar fără a evidenția riscurile de corupție. Deși, în Politica antifraudă și anticorupție a AGRM, aprobată prin Ordinul nr.26 din 27.12.2018, sunt descrise riscurile de fraudă și corupție, specifice domeniului, precum și elemente de prevenire a riscurilor, acestea necesită a fi documentate corespunzător în registrul instituțional, precum și stabilite măsuri concrete de intervenție, termene de executare și responsabilități.

Referitor la organizarea auditului intern, se remarcă că în cadrul AGRM nu este instituită vreo unitate de audit intern.

În concluzie, răspunderea managerială nu implică doar responsabilitatea pentru buna gestiune financiară și performanță la toate nivelele entității publice, ci și obligativitatea gestionării riscurilor, inclusiv a celor de fraudă și corupție, care ar trebui să fie un proces ciclic și continuu.

⁹ http://agrm.gov.md/images/Functii_vacante/Declaratia_de_r%C4%83spundere_managerial%C4%83.pdf

În caz contrar, riscul producerii și tolerării unor manifestări de corupție, ar putea fi unul cu un potențial înalt de materializare.

9.3. Prestarea serviciilor contra plată

Potrivit pct. 6 lit.e) al Regulamentului Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale, anexa nr.1 la HG nr.485/2009, *Agenția are dreptul de a presta servicii, contra plată, agenților economici și persoanelor fizice, conform legislației.*

În acest context, art.6 alin.(2) din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, „*Serviciile prestate de autoritățile administrației publice și alte instituții [...], trebuie să fie expres prevăzute în nomenclatorul serviciilor aprobat de către Guvern. Cuantumul tarifelor pentru prestarea serviciilor se stabilește conform metodologiei aprobate de către Guvern. Veniturile obținute din prestarea serviciilor se administrează în conformitate cu principiile, regulile și procedurile stabilite de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.*”

Concomitent, art. 17 alin. (4) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate statuează că: „*Guvernul aprobă metodologia de calculare a tarifelor, nomenclatorul serviciilor și cuantumul tarifelor pentru serviciile prestate persoanelor fizice și juridice [...] în conformitate cu Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător*”.

Astfel, se evidențiază la art.43 alin.(2) al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, 181/25.07.2014, care stipulează că: „*Nomenclatorul lucrărilor și serviciilor contra plată efectuate și/sau prestate de către autoritățile/instituțiile bugetare și mărimea tarifelor la servicii se stabilesc de către Guvern sau, după caz, de către autoritățile administrației publice locale, în funcție de bugetul de la care se finanțează autoritatea/instituția bugetară*”.

La moment, actele normative privind reglementarea serviciilor prestate contra plată de către AGRM sunt următoarele:

- Anexa nr.2 la HG nr.570/2009 *Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru dreptul de folosință asupra sectoarelor de subsol pentru prospecțiuni și explorări sau pentru extragerea substanțelor minerale utile;*
- Anexa nr.1 la HG nr.259/2013 *Regulament privind expertiza de stat a rezervelor de substanțe minerale utile.*

Examinând actele normative citate mai sus și din informațiile prezentate de AGRM, se stabilește că această entitatea publică prestează servicii contra plată, cum ar fi:

- taxa pentru participarea la concurs 200 lei (stipulată la Anexa nr.2 la HG nr.570/2009);
- costul pachetului de documentație geologică - 3000 lei;
- taxe pentru efectuarea expertizei de stat a rezervelor de substanțe minerale utile, variază de la 1081-3023 lei, în dependență de: tipul expertizei, tipul substanței minerale utile; cantitatea rezervelor (stipulate în Anexa nr.1 la HG nr.259/2013).

Așadar, se constată că la procedura administrativă de prestare a serviciilor contra plată sunt identificate următoarele deficiențe normative:

- insuficiența cadrului normativ privind „costul pachetului de documentație geologică - 3000 lei”. AGRM a indicat în Lista de inventariere că actul normativ care reglementează acest cost este stipulat la Anexa nr.2 la HG nr.570/2009, în rezultatul verificării normelor prenotate, nu s-a regăsit această prevedere. Din discuțiile cu reprezentanții AGRM, se atestă că costul pachetului de documentație geologică este prevăzut într-un act normativ intern (ordinul nr.14 din 05.09.2014).

- deși, cadrul normativ primar privind finanțele publice stipulează expres despre aprobarea de către Guvern a Nomenclatorului lucrărilor și serviciilor contra plată efectuate și/sau prestate, acestea nu sunt ajustate și aprobate conform legislației în vigoare.

În acest context, examinând pagina web a Ministerului Mediului¹⁰ se observă plasarea unui anunț privind inițierea elaborării proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei de calcul a tarifelor, Nomenclatorul serviciilor și tarifele la serviciile prestate de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, începând cu data de 17 februarie 2020.

Astfel, se deduce că cadrul normativ ce reglementează prestarea serviciilor contra plată de către AGRM este lacunar, deficitar și nu este coroborat la legislația primară din acest domeniu.

Se recomandă:

1. *Revizuirea și elaborarea cadrului normativ privind prestarea serviciilor contra plată și înaintarea Guvernului spre aprobare;*
2. *Plasarea actelor normative privind prestarea serviciilor contra plată pe pagina web oficială a AGRM.*

¹⁰ <http://www.mediu.gov.md/ro/content/anun%C8%9B-privind-ini%C8%9Bierea-elabor%C4%83rii-proiectului-hot%C4%83r%C3%A2rii-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-9>

10. Respectarea normelor de etică și deontologie

În vederea instituirii unui climat de încredere și respect reciproc între cetățeni și entitatea publică, urmărind scopul creării și menținerii prestigiului, sporirii prestației, eliminării birocrăției și manifestărilor de corupție din cadrul entității publice, conducătorii și agenții publici promovează normele de etică și deontologie în cadrul entității publice și informează publicul cu privire la conduita etică și profesională la care cetățenii sunt îndreptățiți să se aștepte din partea conducătorului și a agenților publici în realizarea activității profesionale¹¹.

Conform art. 23 alin. (2) al Legii 82/2017, pentru consolidarea climatului de integritate profesională, conducătorii sunt obligați să instituie și să implementeze norme de etică și deontologie ținând cont de specificul activității precum și standardele naționale și internaționale în domeniu.

Se constată că majoritatea angajaților din cadrul AGRM dețin statut de funcționar public, fiind astfel, obligați să respecte normele de conduită generale stabilite prin *Legea nr. 25/2008 privind Codul de conduită a funcționarului public*.

Mai mult, se remarcă că în cadrul Agenției este aprobat Codul de conduită a funcționarului public din cadrul Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale și Ghidul noului angajat din cadrul Agenției, prin ordinul nr.11 din 01.04.2021, reglementând principiile, normele de conduită profesională a personalului în exercitarea sarcinilor și atribuțiilor funcționale specifice domeniului de activitate, precum și răspunderea juridică pentru încălcarea codului de conduită.

Potrivit informațiilor furnizate, în perioada 2020-2022 au fost organizate circa 21 de instruirii, fiind instruite 17 persoane cu privire la normele de etică și deontologie, inclusiv angajații debutanți.

Referitor la alte obligații ale conducătorului prevăzute la lit.d)- f) al articolului menționat mai sus, se observă că nu toate sunt executate, cum ar fi: nu sunt publicate pe pagina web actele normative departamentale ce reglementează normele de conduită ale angajaților din cadrul AGRM.

Totuși, conducerea AGRM trebuie să asigure în permanență faptul că angajații cunosc standardele de comportament etic, inclusiv reglementările cu privire la prevenirea fraudelor și corupției, raportarea fraudelor și neregularităților, conflictelor de interese, influențelor necorespunzătoare precum și altor încălcări.

¹¹ Alin.(1), art.23 al Legii integrității nr. 82 din 25.05.2017. Monitorul Oficial al R. Moldova, 229-243/360, 07.07.2017

11. Respectarea regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și cu migrarea agenților publici în sectorul privat (pantufrajul)

Pentru funcționarea entității publice în interes public și în afara conflictelor de interese, persoanele care au ocupat o funcție publică și care au migrat în sectorul privat, conducătorii entităților publice, agenții publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale și autoritățile anticorupție responsabile urmează să asigure respectarea regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu, completat, după caz, cu reguli specifice fiecărei categorii de agenți publici, prevăzute în legislația specială care reglementează activitatea categoriei respective¹².

Conform prevederilor alin.(2) art. 24 a Legii nr. 82/2017, agenții publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale sunt obligați să comunice în scris, în termen de 3 zile lucrătoare, conducătorului entității publice în care activează sau, după caz, Autorității Naționale de Integritate despre toate ofertele de muncă pe care intenționează să le accepte dacă aceste locuri de muncă pot genera un conflict de interese.

Totodată, fostul angajat este obligat să întreprindă următoarele măsuri în vederea asigurării acestei măsuri :

a) să evite obținerea beneficiilor neprevăzute de lege sau de contractul individual de muncă datorită funcției deținute anterior, inclusiv datorită informațiilor de serviciu obținute în exercitarea funcției respective;

b) să evite, timp de un an, angajarea în organizații comerciale și necomerciale dacă, pe parcursul ultimului an de activitate în cadrul entității publice, înainte de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu, a avut atribuții directe de supraveghere și/sau control al acestor organizații;

c) să evite, timp de un an, încheierea contractelor comerciale cu entitatea publică în care a activat pe parcursul ultimului an înainte de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu;

d) să evite, timp de un an, exercitarea atribuțiilor de reprezentare a intereselor persoanelor fizice și juridice în fața entității publice în care a activat pe parcursul ultimului an înainte de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu.

Reieșind din competența și atribuțiile AGRM, agenții publici au acces la informația de serviciu, dispun de atribuții directe de supraveghere și/sau control și ar putea obține beneficii sau încheia raporturi de muncă sau serviciu după eliberare din funcție cu încălcarea regimului conflictelor de interese.

¹² Alin.(1), art.24 al Legii integrității nr. 82 din 25.05.2017. Monitorul Oficial al R. Moldova, 229-243/360, 07.07.2017

În context, *se recomandă* asigurarea respectării regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea raporturilor de serviciu prin informarea angajaților, în special la eliberare, despre aceste restricții și răspunderea care survine pentru încălcarea normelor legale (Art. 313⁶ Cod contravențional „Încălcarea regimului juridic al restricțiilor și limitărilor în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și migrarea în sectorul privat al agenților publici (pantuflaj)”).

DESCRIEREA RISCURILOR

Matricea probabilității și impactul riscurilor de corupție

Riscurile de corupție identificate au fost analizate în funcție de nivelul pericolului pe care-l reprezintă pentru societate și pentru entitatea publică.

Descrierea riscurilor de corupție a fost expusă în matricea probabilității și impactului, prin aplicarea metodei „scala calitativă”.

Matricea analizei riscurilor de corupție identificate în cadrul AGRM conform probabilității de apariție și a impactului acestora:

Impact înalt			
Impact mediu		Riscul nedeclarării cadourilor Riscul neraportării și tolerării influențelor necorespunzătoare Riscul nedeclarării conflictului de interese Riscul neraportării dezvăluirilor practicilor ilegale și al avertizărilor de integritate	
Impact scăzut			
	Probabilitate mică	Probabilitate medie	Probabilitate înaltă

Grad de risc înalt
Grad de risc mediu
Grad de risc minor

II. RECOMANDĂRI în vederea consolidării climatului de integritate instituțională

1. Instituirea obligativității solicitării de la CNA a certificatului de cazier privind integritatea profesională a candidaților la angajarea persoanelor în funcții publice;
2. Asigurarea respectării de către agenții publici din cadrul AGRM a regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate;
3. Instituirea registrului de declarare a conflictului de interese și desemnarea persoanei responsabile de ținere a Registrului în cadrul AGRM;
4. Elaborarea și aprobarea actelor administrative de stabilire a regulilor de organizare a activităților aferente respectării regimului juridic al cadourilor în cadrul AGRM. Revizuirea și instituirea a 2 (două) registre cu privire la cadourile admisibile și inadmisibile, potrivit anexelor Regulamentului cu privire la regimul juridic al cadourilor, aprobat prin HG nr.116/26.02.2020; Publicarea pe pagina web a AGRM a Registrului de evidență a cadourilor, *potrivit art.16 alin.(5) lit.g) din Legea nr.82/2017*;
5. Elaborarea și aprobarea actului administrativ de stabilire a regulilor de organizare a activităților de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare. Instituirea Registrului influențelor necorespunzătoare și persoana responsabilă de evidență a Registrului. Instruirea și aducerea la cunoștință a angajaților AGRM despre mecanismul de neadmitere, denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare;
6. Elaborarea și aprobarea actelor interne de stabilire a regulilor de organizare a activităților de denunțare a manifestărilor de corupție, de depunere a avertizărilor de integritate și de asigurarea a protecției agenților publici. Desemnarea structurii specializate responsabile de înregistrarea avertizărilor de integritate. Instituirea Registrului de evidență a avertizărilor de integritate;
7. Instruirea angajaților cu privire la respectarea executării conforme a atribuțiilor ce le revin și aducerea la cunoștință despre răspunderea juridică. Sesizarea autorității anticorupție responsabilă despre incidentele de integritate săvârșite de agenții publici din cadrul AGRM;
8. Elaborarea și aprobarea actului departamental cu privire la drepturile și obligațiile agenților publici în procesul de furnizare a documentelor, informațiilor oficiale și desemnarea și instruirea persoanei responsabile pentru efectuarea procedurilor de furnizare a informațiilor oficiale, *potrivit art.11 alin. (2), lit. b) și c) din Legea nr.982/2000*;
9. Implementarea conformă a Standardelor Naționale de Control Intern, integrând inclusiv documentarea riscurilor de fraudă și corupție în Registrul instituțional al riscurilor, *în conformitate cu art. 27 din Legea integrității și a SNCI 9, aprobat prin ordinul MF nr.189 din 05.11.2015*;

- 10.** Revizuirea și elaborarea cadrului normativ privind prestarea serviciilor contra plată și înaintarea Guvernului spre aprobare. Plasarea actelor normative privind prestarea serviciilor contra plată, pe pagina web oficială a AGRM;
- 11.** Informarea angajaților, în special la eliberare, despre existența restricțiilor și răspunderea care survine pentru nerespectarea regimului juridic al restricțiilor și limitărilor în legătură cu încetarea raporturilor de serviciu și migrarea în sectorul privat al agenților publici (pantufraj);
- 12.** Instruirea agenților publici din cadrul AGRM în domeniul integrității și anticorupție.